

عنوان جلسه:

نشست شنبه‌ها "بازار سرمایه‌گذاری خارجی استان گیلان"، با سخنرانی جناب آقای روهم قلیچی، رئیس محترم مرکز آموزش بازرگانی (نماینده گیلان)

زمان: روز شنبه مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۷

بررسی مشکلات کسب و کارهای کوچک

معرفی مرکز:

مرکز آموزش بازرگانی با ۳۷ نمایندگی بزرگترین مرکز آموزشی در کشور محسوب می‌شود. مرکز آموزش بازرگانی گیلان در دی ماه سال گذشته در استان آغاز به کار کرد و با قدرت و توانمندی به کار خود ادامه می‌دهد. این مرکز از چند ماه قبل از افتتاح دوره‌های آموزشی برگزار می‌کرد. مرکز آموزش بازرگانی گیلان در مدتی کوتاه، رتبه نخست مراکز آموزشی کشور را در رتبه‌بندی استان‌ها کسب کرد. در ابتدای سال ۹۵ رویکرد این مرکز به اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل معطوف شد. توانمندسازی مدیران در صنایع کوچک و واحدهای دارای کمتر از ۵۰ نفر کارمند، تمرکز کار این مرکز در چند ماه اخیر است. توانمندی مدیران در احیای بخش‌های موجود در صنایع کوچک و واحدهای راکد، امری حائز اهمیت و دانش بنیان کردن شرکت‌ها و توانمندی مدیران در فن بازار، توسعه اقتصاد را به دنبال دارد. توانمندی مدیران شرکت‌های دانش بنیان در پارک علم و فن‌آوری در حوزه فن بازار و تجاری‌سازی محصولات و برندسازی، در دستور کار مرکز آموزش بازرگانی گیلان است. با عنایت به تفاهم نامه این مرکز با صندوق کارآفرینی امید در گیلان، در حوزه ارائه تسهیلات به جوانان دوره‌های آموزشی برگزار می‌گردد که تاثیرگذاری مهمی در آینده اقتصاد دارد.

برای اغلب کسب و کارها به‌ویژه کسانی که به تازگی کار خود را آغاز کرده‌اند، کسب شهرت و آوازه در بازار در راستای معرفی خود و محصولاتشان از اهمیت بسیاری برخوردار است. بی‌تردید برای این کار، راه‌ها و روش‌های متفاوتی وجود دارد، اما به طور کلی هر کدام از اقدام‌ها در سه شاخه تبلیغات، بازاریابی و روابط عمومی خلاصه می‌شود.

کسب و کارهای کوچک باید با فراگیری دوره‌های فنون مذاکره و ارتباط موثر و فن بیان و نیز دوره‌های بازاریابی و مهندسی فروش و مدیریت ارتباط با مشتری و اجرایی کردن این تکنیک‌ها که از دورن خانواده آنها آغاز می‌شود، علائق و گرایشهای دوران کودکی خود را شناسایی نمایند و به کمک همین تکنیک‌ها شرکاء و اسپانسرهای مالی مناسبی جستجو نمایند. کار مطالعاتی و تحقیقاتی روی شغل مورد نظر از اهمیت زیادی برخوردار است. نا آگاهی صاحبان کسب و کارهای کوچک از قوانین، مقررات و رویه‌های اقتصادی و بازرگانی موجود، مشکلات عدیده‌ای ایجاد می‌کند. به عنوان نمونه ۹۰ درصد از کسانی که شرکت ثبت می‌کنند از قانون تجارت چیزی نمی‌دانند به همین سیاق از قوانین مالیاتی و ... لذا به نظر می‌رسد، مأموریت اصلی ما باید بر فرهنگ‌سازی اقتصادی تمرکز یابد.

موانع کسب و کار

الف) درون کشور

- وجود قوانین و مقررات کهنه
- وجود قوانین نانوشته، یعنی نه قانونی است نه بخشنامه است، و نه آیین‌نامه‌ای و دستور عملی.
- این قوانین نانوشته یعنی دقیقاً چیزهایی که باورها و اعتقادات این افراد است و همیشه به خاطر دل‌نگرانی که ممکن است به دلیل مسائل جانبی برایشان مسئولیت ایجاد کند در مقابل برخی از افراد سخت می‌گیرند.

ب) خارج کشور (رکود، تحریم و...)

- به علت کمبود سرمایه در گردش کشور و برای تامین آن یک کار تیمی و گروهی باید انجام شود. در ایران ما فرهنگ کار تیمی نداریم و متأسفانه این اتفاق در جامعه بسیار پیش می‌آید.
- کمتر دیده می‌شود که شرکای خارج از گود خانواده در دراز مدت با همدیگر کار کنند و به نتیجه مطلوب هم برسند.
- یک بخش بحث درمانی قانون گذاری و بخش دیگر آن تسهیلات مربوطه است.

اعطای تسهیلات

تسهیلات فقط وام مالی دادن نیست. تسهیلات یعنی بستر سازی، تسهیلات یعنی آموزش که یکی از اولویت های مهم در هر جامعه برای رشد است.

عوامل بهبود دهنده کسب و کار

- از مهمترین عوامل بهبود دهنده می‌توان به قوانین نظام قضایی کشور اشاره کرد، بهبود قوانین حاکم بر مالکیت فکری و وضعیت بررسی ورشکستگی بنگاه‌ها قوانینی هستند که در بهبود رتبه کسب و کار کشور می‌توانند موثر باشند. همچنین تجهیز و بهینه کردن گمرکات برای تسهیل داد و ستد کالاها از دیگر مواردی هستند که می‌توانند در بهبود این رتبه بسیار موثر باشند.
- برای اصلاح محیط کسب و کار باید قوانین و مقررات دست و پاگیر را کاهش داده و مقررات موجود را با مقررات جهانی همسو و همگرا کنیم.
- به همین واسطه مدیریت موفق اقتصاد کلان و همچنین اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مستلزم توانمندسازی بخش خصوصی از طریق کاستن از هزینه‌ها و ریسک‌های عاملان خصوصی و برداشتن موانع رقابت و اصلاح نظام کسب و کار است.
- برای اصلاح محیط کسب و کار باید قوانین و مقررات دست و پاگیر را کاهش داده و مقررات موجود را با مقررات جهانی همسو و همگرا کنیم.
- به همین واسطه مدیریت موفق اقتصاد کلان و همچنین اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مستلزم توانمندسازی بخش خصوصی از طریق کاستن از هزینه‌ها و ریسک‌های عاملان خصوصی و برداشتن موانع رقابت و اصلاح نظام کسب و کار است.

موانع جذب سرمایه‌گذاران خارجی

- اگر سرمایه‌گذاران، سرمایه‌گذاری کردند و به علت تحریم‌های بانکی نتوانستند سرمایه‌شان را برگردانند چه اتفاقی خواهد افتاد؟ پس بنابراین ضمانت نسبت به برگشت سرمایه چه اصل و چه فرع پول باید برایشان وجود داشته باشد. از سوی دیگر باید از نظر قانونی حمایت شوند و برای کاری که انجام می‌دهد ارزش گذاری صورت گیرد.
- یکی از پیش شرطهای مهم برای جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بورس را تسهیل فرایند اخذ کد معاملاتی دانست و افزود: در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین محدودیت‌های موجود در ورود سرمایه‌گذاران خارجی، اخذ کد معاملاتی است؛ به طوری که سرمایه‌گذاران خارجی برای گرفتن این کد باید شخصا مراجعه کرده تا بتوانند آن را دریافت کنند.
- سرمایه‌گذاران خارجی باید از یک سو اسناد و مدارک هویتی و مالی خود را به تایید سفارت‌های ایران برسانند و از سوی دیگر کارگزاری‌ها باید آن فرد را احراز هویت کنند؛ چون معمولاً کارگزاری‌ها در خارج از کشور شعبه ندارند تا سرمایه‌گذار خارجی را احراز هویت کنند لذا فرآیند اخذ کد معاملاتی برای سرمایه‌گذاران خارجی پیچیده و زمان بر می‌شود، بنابراین برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی این فرآیند باید تسهیل شود.

یکی از محدودیت‌های دیگری که در این خصوص وجود دارد این است که معاملات بورس با ریال ایران انجام می‌شود.

- ۱) سرمایه‌گذاران خارجی که می‌خواهند سهم خرید و فروش کنند باید حساب ریالی داشته باشند.
- ۲) سرمایه‌گذاران خارجی باید حساب داخلی خود را به کارگزاری ارائه دهند و سرمایه خود را به صورت ریال به حساب کارگزار

واریز و بعد از معامله سهم پول خود را برداشت کنند.

۳) این حساب حتما باید در یک بانک ایرانی باشد، اما برای باز کردن حساب اشخاص با تابعیت خارجی، از سوی بانک‌های ایرانی محدودیت وجود دارد.

۴) بعد از باز کردن حساب ریالی در بانک‌ها، اگر سرمایه‌گذار خارجی بخواهد پولی را به حساب کارگزاری واریز یا برداشت کند باید این پول به ریال باشد.

از سوی دیگر بورس کشور کارگزار محور است، یعنی سرمایه‌گذاران ابتدا باید پول را به حساب کارگزاری واریز کنند تا بتواند خرید و فروش سهم انجام دهند و چون شرکت‌های کارگزاری اکثراً کوچک هستند لذا سرمایه‌گذار خارجی اعتماد لازم را ندارد که پول خود را به حساب کارگزاران واریز کنند.

پیش شرط دیگر برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی را انتشار صورت‌های مالی شرکت‌ها به زبان انگلیسی دانست و گفت: در حال حاضر شرکت‌های بورسی صورت‌های مالی خود را به زبان انگلیسی منتشر نمی‌کنند. همچنین استانداردهای گزارشگری ایران با خارج از کشور متفاوت است و حسابرس‌ها بین‌المللی نیستند و این شرایط مورد تایید مجامع بین‌المللی نیست.

رفع موانع جذب سرمایه‌گذاران خارجی

- موانع موجود در جذب سرمایه‌گذاری خارجی با هماهنگی و اقدامات مشترک سازمان بورس، بانک مرکزی و سازمان جذب سرمایه‌گذاران خارجی برطرف می‌شود.

- بانک مرکزی باید دستورالعمل و رویه‌ها و همچنین امکان باز شدن حساب برای سرمایه‌گذاران خارجی و نیز امکان نقل و انتقال پول را تسهیل کند؛ سازمان بورس نیز باید اقداماتی انجام دهد تا برای سرمایه‌گذاران خارجی به راحتی کد معاملاتی صادر شود و در نهایت تسهیلاتی برای نقل و انتقالات پول فراهم شود.

خلاصه بخش پرسش و پاسخ

آقای نقاش زادگان، مدیر اجرایی پدافند غیرعامل استان:

متأسفانه با وجود اینکه استان بارها دارای ظرفیت‌های کشاورزی شناخته شده است، اما عملاً در این حوزه هیچ سودآوری ندارد. با توجه به اینکه چای و برنج استان صرفه اقتصادی برای گیلان ندارد، لذا باید به فکر حوزه‌های دیگر بود. از سوی دیگر راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک اسیر بروکراسی‌های اداری طولانی مدت است و عملاً فضایی برای سرمایه‌گذاری در گیلان وجود ندارد. زیرا هنوز نیازهای استان و جنبه‌های قابل توجه اقتصادی استان شناسایی نشده است. در حالی که باید در ابتدا بانک اطلاعاتی گیلان در حوزه‌های مختلف شناخته شده و سپس به دنبال جذب سرمایه‌گذار در حوزه‌های مورد نیاز بود.

پاسخ:

دقیقا به همین صورت است. زیرا با وجود اینکه گیلان از ظرفیت‌های متعددی برخوردار است، اما نتوانسته از ظرفیت‌های فوق بهره کافی را ببرد. گردشگری گیلان متأسفانه مغفول باقی مانده است و از سوی دیگر موانع متعدد برای راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک که عملاً از قوانین کهنه ناشی می‌شود، سبب شده که عملاً استان در این حوزه ارتقا نیابد.

نماینده بانک کشاورزی:

با وجود اینکه همواره نسبت به سود بازپرداخت ۱۸ درصدی تسهیلات به بانک‌ها ایراد گرفته‌ایم، اما باید بدانیم که هم اکنون نیز بانک‌ها با مشکل تامین نقدینگی مواجه هستند. به طوری که با اعطای تسهیلات متعدد در سال‌های اخیر به کسانی که تخصص و مهارت لازم برای راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک را نداشته‌اند، عملاً در وصول و بازپرداخت تسهیلات با مشکل مواجه هستیم. بنابراین آنچه که مهم به نظر می‌رسد، این است که سود بانکی نه تنها در بازپرداخت این تسهیلات کفایت نمی‌کند، بلکه عدم تخصص در راه‌اندازی کسب و کارها نیز سبب شده که از این حوزه ثمرهای را شاهد نباشیم.

پاسخ:

متأسفانه نبود آموزش در سطح تولیدکنندگان، تاجران، بازرگانان و حتی مدیران به وضوح دیده می‌شود. به طوری که هنوز بسیاری از تجار استان از مهارت گفتگو با کشورهای میزبان سرمایه‌گذاری و تولیدات شان برخوردار نیستند. آنچه که مهم است این است که با آموزش پایه‌ای از آموزش و پرورش بتوان حساسیت‌زایی در دستگاه‌های دولتی را به وجود آورد و سپس با تعامل به سمت توسعه استان از طریق سرمایه‌گذاری های خارجی گام نهاد.

خانم موحدی نماینده اداره کل راه و شهرسازی گیلان:

با وجود اینکه دغدغه‌های مشترکی بین دستگاه‌ها برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی در استان وجود دارد، اما هنوز نمی‌توانیم مطمئن باشیم که این دغدغه در سطح بالادست نیز وجود داشته باشد.

پاسخ:

این دغدغه باید در نمایندگان مجلس، استاندار و همه مسئولان وجود داشته باشد و با اتکا به قدرت تصمیم‌گیری که در اختیار دارند، موانع موجود برای جذب سرمایه‌گذاران را رفع کنند.

آقای محمدی رئیس اتاق تعاون استان:

جلسات باید به صورت کاربردی نتیجه داشته باشد و چالش‌های مطرح شده را بتوان در شوراهای گفتگو مطرح کرد، تا نتیجه لازم از این هم‌اندیشی‌ها به دست آید.

آقای نوروزی معاون اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارائی استان:

در نشست‌های فوق به دنبال آموزش نیستیم، بلکه به دنبال بررسی و شناخت موانعی هستیم که سرمایه‌گذاران با آن مواجه هستند. بنابراین خروجی نشست‌های فوق باید بدین صورت باشد که علاوه بر حساس‌زایی و آگاهی بخشی به نمایندگان دستگاه‌های مختلف استان، آسیب‌شناسی لازم در عرصه جذب سرمایه‌گذاران خارجی و همین‌طور راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک صورت گیرد تا پیشنهادات لازم برای رفع این موانع ارائه و در بالادست نسبت به اصلاح و رفع آن‌ها اقدام شود.